

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

§. 5. Tredecim pagi Heluetiorum, les treize Cantons des Suisses.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

mentis accipere debent bello appetiti, eidem autem non pauciores sex millibus, non plures 16. mittere debent. Renouauit idem fœdus Henricus I I. à quo additum, vt militante Rege quotquot ipse vellet mitterentur. Idem confirmauere sequentes Reges, vnde saltem hoc boni enatum est, vt ipsis seruata religionem debeamus in prælio ad Drocas, vbi supra virorum conditionem pugnaverunt.

§. 4. *Heluetiorum diuisio ex Religione.*

CATHOLICI CANTONES. {
 Lucernates: *de Lucerne.*
 Friburgij: *de Fribourg.*
 Salodoriij: *de Soleure.*
 Tugenses: *de Zug.*
 Vriij, seu Vranij: *d'Vri.*
 Vnderualdij: *d'Vnderuald.*
 Suitij: *les Suiffes.*

PROTESTANTES. {
 Tigurini: *Canton de Zurich.*
 Bernates: *de Berne.*
 Basileenses: *de Basle.*
 Scaphufiani: *de Schaphouse.*

MIXTI. {
 Glaronenses: *de Glaritz.*
 Abbatiscellenfes: *d'Appenzeel.*

§. 5. *Tredecim Pagi Heluetiorum, les Treize Cantons des Suiffes.*

TIGVRVM, seu Turigum: *Zurich*, quam urbem Fluius Limagus *Limmath*, separat in duas partes. Fuit hæc ciuitas hæresi Zuinglij deformata.
 RI- Griffenza: *Griffenzee*, ad lacum cognominem ex quo Fl. *Glar.*
 NVS Vitodorum: *Vinterthur*, à Sigismundo Tigurinis venditum; ad Fl. *Eulach.*
 PA- Steina: *Stein*, proprios habet magistratus.
 GVS Bulachum: *Bulak*, bis conflagrauit vniuersum.
 Eglisouia: *Eglisoun*, ad Fl. Rhenum vbi ponte iungitur.

le Canton
de
Zurich.

Kiburgium: *Kiburg*, caput Comitatus.
 Lauffa: *Lauffenberg*, ad catarractas Rheni.
 Harspurgum: *Harzburg*, celeberrimum ob Comites suos.
 DOMINIVM SAXENSE, } Forstega: *Forstleck*, castrum
 seu ALTI SAXI: *la Seigneurie de Sax, ou Hobesax.* } munitissimum, circumposita regio fertilissima.

BERNA: *Berne*, Germanicè *Bern*, ab vrso sic dicta quem hinc cepere Venatores, in cuius rei gratiam hinc perpetuò aluntur duo vrsi, mas & fœmina. Sita est ad Fl. Arolam *Aar*.

B E R-

Tobinium: *Zoffingen*, ad Fl. *Vviger*, in Argouia, iuxta quam sylua *Bonnald*, vnde abietes præceræ ad malos nauium.

N E N-

Arburgum: *Arburg*.

Peterlinga: *Peterlingen*, aliter *Payerne*.

Luppa: *Louppen*, oppidulum ad quod prælium memorabile commissum est.

S I S

P A-

Auenticum: *Auenches*, Germanis *Vviflispurg*, huius tractus olim nobilissima ciuitas, & primaria, nunc minuta vrbecula.

Laufana: *Lozane*, Episcopi antea sedes, vnde & lacus Lemanus nunc habet nomen: hinc quoque Academia.

G V S

Minnidunum: *Mouldon*, ad Fl. *Broye*, qui cadit in lacum *Murten*.

le pays
Roman,
ou de
Vaux:

Neuidunum: *Nion*, castro firmatum: ita dicta vrbs à Centurione Vespasiani, qui eam reparauit, cum antè Beneuis diceretur.

le Canton
de
Berne.

Ebrodunum: *Tuerdon*, ad lacum cognominem, vrbs munita situ ob paludes.

Rotulum: *Rolle*, Baroniae caput ad lacum Lemanium.

Vbiscum, vel Viuiacum: *Venay*, vnde iurisdicção nomen traxit.

Morfea: *Morges*, iurisdictionis sedes.

Arburgum: *Aarbourg*.

LVCERI-
NVS

PAGVS

*le Canton de
Lucerne.*VRIENSIS
PAGVS*Canton d'Uri,
à capite Vrsi
sylvestris in
stemmate,
quem Uri vo-
cant.*SVITIEN-
SIS

PAGVS

*le Canton de
Schunis,
vnde nomen
recens indi-
rum Helue-
tius.*SYLVA-
NIENSIS

PAGVS

*seu Vnder-
ualdiensis,
le Canton
d'Vnder-
wald.*LVCERNA, seu Lacocerna, ad lacum Lucerinum vnde exit Fl. Vrsula *Ruff*, duos subiens lacus *Lucernerzée*, & *Vwaldstetzée*. Iuxta urbem mons Pilati, seu Fraoti, vulgò *Fracmont*, de quo in miraculis.Sempachum: *Sempach*, ad lacum cognominem, iudicis sedes indigenæ, sed quæ eligunt Lucernates.
Suria: *Surzée*, ad prædictum lacum.
Villifouium: *Vvillifou*, ad Fl. *Vviger*.
Vikena: *Vvicken*, iuridica sedes.VETVS VICVS, seu Altdorfum: *Altdorf*, vicus cultissimus ad Fl. *Vrsam Ruff*.Betzelinga: *Betzelinge*, vicus ubi Comitia fiunt, & magistratus eliguntur.Mons S. Gothardi, *le Mont S. Gotard*, vulgò *S. Gotard*.Vallis Lepontiorum: *le Val de Liuin*, quò mittunt iudicem tertio quoque anno Cantones.SVITIA: *Schunis*, ad Fluvium qui cadit in lacum *Vwaldstet*.Brumenum: *Brumen*, ad prædictum lacum, locus satis dives.Arta: *Art*, dives pagus ferè ad lacum Tugiensem.Crussenacum: *Crusnak*, vnde iurisdictio. Hi prædicti duo pagi à Comite Haberspurgio empti sunt à Suis, vt ditionem suam ad lacum extenderent.SARNA: *Sarnen*, vicus cultissimus, cuius arx diruta initio belli.Stantia: *Stantz*, seu *Stantzade*, olim primarius Cantonis locus, & ubi figillum Pagi servabatur.Kerna sylva: *Kern*, vnde nomen Sylvanæ toti pagò inditum.Alpenachum: *Alpenach*, vicus clade Austriorum initio belli memorabilis.Viferlonium vicus: *Viferlon*, ubi Comitia pagi olim celebrabantur.

- TVGIEN-
SIS { TVCIUM: *Zug*, ad lacum cognominem, cuius in-
colæ diu pro suis dominis pugnauere.
- PAGVS { Chamum: *Cham*, vbi olim peculiare domini: ad
Canton de } prædictum lacum iacet.
Zug. } Fanum S. Volfangi: *S. Volfang*, fat cultus vicus.
- GLARO-
NENSIS { GLARONA: *Glaritz*, burgus peramplus, montibus
ferè vndique vallatus.
Riua, feu Valemstadium, vulgò *Valemstat.*
- PAGVS { Suuandia: *Schuuanden*, vbi Comitiam huius Canto-
le Canton de } nis conuocantur.
Glaritz. } COMITATVS VERDEN- } Verdenberga: *Verden-*
BERGENSIS } *berg.*
- ABBATIS-
CELLEN-
SIS { ABBATIS-CELLA: *Appen-zel*, burgus prædiues
quem Abbas S. Galli excitauit. Rebellarunt ci-
ues, quia acerbius tractabantur à nobilibus per
PAGVS } Abbatem missis.
le Canton } Clanxia: *Clans*, castrum munitissimum iuxta vr-
de Appenzél. } bem.
- BASI-
LEENSIS { BASILEA: *Basle*, Germanis *Basel*, Rheno affixa qui
mediam secat, & diuidit in magnam & paruam.
Parua trans Rhenum sita, & hanc alluit Fluius
Vries: Magna cis Rhenum rigatur Fl. *Birs*. Vrbs
tota cultissima, & ferè vbique picta.
- PAGVS { Vallenburgum: *Vallenbourg*, ad Fl. *Ergetz* cum ca-
le Canton de } stro *Alt-Vallenbourg*.
Basle. } Sissachum: *Sissach*, vnde regioni nomen inditum *Sif-*
goun.
Varnespurgum: *Varnspurg*, Comitatus magni redi-
tus huic Cantoni addictus.
- FRI-
BVR-
GEN-
SIS { FRIBVRGVM: *Fribourg en Suisse*, populosa ciuitas in
4. distributa partes, ita dicta quasi *liber Burgus*, vbi
residet Episcopus Lausanensis.
- PAGVS { Nidouium: *Nidou*.
Thunum: *Thun*, ad lacum cognominem, vbi ex eo
erumpit Arola Fl. *Aar*.
Erlakum: *Erlak*.
Arbergum: *Arberg*.

Burgdorfium: *Burgdorf*.
 Remontium: *Remont*, aut *Romont*, Comitatus caput:
le Canton de Fri- bourg. Gueria: *Gruyers*, cap. Comitatus, vnde exquisiti casei,
 & fortè milites in historiâ nostrâ parum laudati.
 Corberia: *Corbers*.
 Brientium: *Brientz*, ad lacum cognominem, cuius ci-
 ues fortissimi.

SCAPHV- SCAPHVSIA: *Schaffouze*, ad Rhenum Fl. à quâ non
 SIANVS } procul eiusdem Fl. Catadupa terribilis: quare
 PAGVS } hîc merces exponi solent, & recipi scaphis, vn-
le Canton de Schaffouze. } de nomen vrbis.
 Noua Kilia: *Neukil*, versus Syluam nigram.

SALO- SALODVRVM: *Soleure*, Germanis *Solothurn*, ad Fl. A-
 DORIVS } rolam qui urbem in Magnam, & Paruam diuidit;
 PAGVS } hæc Lausanensis, illa Constantiensis Diœcesis est.
le Canton de Soleure. } In ea degit Legatus Regis Gallia.
 Oltena: *Olten*, ad Fl. *Aar*.
 Balistella: *Balistel*, burgus peramplus iuxta quem
 ferrum optimum excoquitur.

§. 6. De subditis Helueticorum qui ab iis communi iure reguntur.

OMNIBVS CAN- TONIBVS PRÆ- TER ABBATIS- CELLENSES obtemperant, quia nondum hi Fœderi Helueti- co adiuncti erant eum Heluetiis obuenerunt.	PRÆ-	PRÆFE- CTVRA	Luganum: <i>Lugano</i> , Ger- manis <i>Louuetz</i> , ad la- cum cognominem, vrbis plena nobilitatis.
	FE-	LOCA- NENSIS	
	CTV-	PRÆFE- CTVRA	Locarnum: <i>Locarno</i> , Ger- manis <i>Luggans</i> , ad la- cum Maiorem olim Verbanum.
	RÆ	LOCAR- NENSIS	
	ITA-	PRÆF.	Germanis <i>Mayental</i> , à Fl. Madiâ, vulgò <i>Mayn</i> , sine vrbibus.
	LI-	MADIANA <i>le Val de Madia</i>	
CÆ.	PRÆF. MENDRISII	Mendrisium: <i>Gouern. de Mendris.</i> } <i>Mendris.</i>	

OCTO.